

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN HOME

AMERICAN IN SPIRIT
FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

Serving Chicago, Milwaukee, Waukegan, Duluth, Joliet, San Francisco,
Pittsburgh, New York, Toronto, Montreal, Lethbridge, Winnipeg, Denver, Indianapolis, Florida, Phoenix, Elly, Pueblo, Rock Springs

SLOVENIAN
MORNING NEWSPAPER

Denver, Indianapolis, Florida, Phoenix, Elly, Pueblo, Rock Springs

NO. 108

CLEVELAND, OHIO, MONDAY MORNING, JULY 31, 1978

LETO LXXX — vol. LXXX

Stražar ustavil pred poslaništvom ZDA v Moskvi diplomata ZDA

V teku enega tedna je prišlo do drugega nastopa sovjetske policije proti diplomatskemu osoblju ZDA v Moskvi.

MOSKVA, ZSSR. — Sovjetski policaj je ustavil pretekli četrtek ameriškega diplomata, ki je hotel v poslaništvo ZDA v Moskvi. To je bil drugi tak slučaj v teku enega tedna, znak napetosti in trenj med ZDA in ZSSR. Poslaništvo ZDA je odločno protestiralo, ker je to kršenje sporazuma o postopanju z diplomatskim osobljem, podpisanim na Dunaju leta 1961. V teku zadnjega meseca in pol je poslaništvo ZDA v Moskvi izročilo zunanjemu ministrstvu ZSSR pet takih protestov, dva zaradi nasilja nad ameriškim diplomatom.

Poročilo pravi, da je sovjetski policaj prijel za ramo Harolda Burmana, uradnika ZDA z diplomatskim potnim listom, ko je v spremstvu tolmača stopil na dovozno pot v poslaništvo. Tolmač je sovjetskemu policaju pokazal, da je H. Burman Amerikaneec z diplomatskim potnim listom, ki mu ne sme zapirati poti v poslaništvo.

Kljub temu pojasnilu in posredovanju nekega sovjetskega uspešnega v poslaništvu ZDA in enega od tovarišev sovjetske policaja, je ta vztrajal na svojem prijemu H. Burmana, pa končno le popustil in se umaknil.

V poslaništvu so povedali, da je dobil Francis Jay Crawford, zastopnik International Harvester, ki so ga sovjetske oblasti prijele in obtožile nezakonitosti v zvezi z valuto, kar pa je odločno zanikal, ko je bil puščen iz zapora v varuštvo poslaništva, da se mora danes javiti v zaporo Lefortovo v Moskvi za novo zaslišanje.

Cene rastejo dalje

WASHINGTON, D.C. — Življenjski stroški so po objavi Delavskega tajništva v juniju porasli za 0,9%, prav toliko kot v maju. V zadnjih treh mesecih so rasti na letni ravni 11,4%, napram 9,3% v prvih treh mesecih.

Lani so cene porastle za povprečno 6,6%, za letos predvidevajo, da bodo 6,8% do 7,8%, kakor bo pač položaj v drugi polovici leta.

V letošnjem juniju je dosegel indeks življenjskih stroškov 195,3 napram onemu v letu 1967. Kar je leta 1967 stalo \$100, je stalo v juniju 1978 \$195,3!

V San Antoniu so strajkujoče odpustili

SAN ANTONIO, Teks. — Ko se 313 uposlenecv sanitarnega oddelka mestne uprave po razglasu štrajka ni hotelo vrniti na delo, jih je mestni upravnik Tom Huebner odpustil in najel druge. Sedaj spremlja policija tovornjake, ko pobirajo smeti in odpadke, da jih varuje pred štrajkujočimi, ki svojega poraza nečejo kar enostavno sprejeti.

Vremenski prerok

Delno oblačno z verjetnostjo dežja in hladno. Najvišja temperatura okoli 75 F (24 C).

Novi grobovi

JoAnne Oberstar

Umrla je JoAnne Oberstar, hčerka Josepha Sr. in Josephine, roj. Brozich, s 7000 Hecker Avenue, rojena v Clevelandu, sestra Josepha M. in Janet, graduiranka svetovidske farne šole in St. Francis High, nato Cleveland State College 1968, učiteljica v St. Francis tami šoli, zadnji dve leti pomočnica upraviteljice, bolna od preteklega aprila. Pogreb bo iz Zeletovega pogrebnega zavoda na St. Clair Avenue v sredo ob 9.15, v cerkev sv. Vida ob 10., nato na pokopališče Vernih duš.

Stanley F. Perusek

V Euclid General bolnišnici je pretekli petek umrl po dolgi bolezni 62 let stari Stanley F. Perusek, mož Alte roj. Sellers, oče 17 let starega Briana in 10 let stare Brende, brat pok. Josepha, Marie Dolinar, Williama, Frances Wolfe, Johna, Albine Savel, Edwarda in Elsie Zalar. Pokojni je bil pomožni nakupovalec za May Co. 23 let, član KSKJ št. 169. Pogreb bo jutri, 1. avgusta iz Grdinovega pogrebnega zavoda na Lake Shore Blvd. v cerkev sv. Marije Magdalene ob 10., nato na pokopališče Vernih duš.

V Bermudskem 'trikotu' Sovjeti ne vidijo kake 'skrivnostne' nevarnosti

MOSKVA, ZSSR. — Sovjetski znanstveniki, ki so nad eno leto preiskovali takozvani Bermudski trikot, v katerem naj bi tekom let izginilo večje število ladij in letal brez sledu, niso tam našli nič posebnega in nevarnega.

V poročilu, ki so ga izdali po preiskavi, so v Moskvi izjavili, da Bermudski trikot ne predstavlja nobene nevarnosti ladijskemu prometu.

Močnejši žarometi na avtomobilih

WASHINGTON, D.C. — Prometno tajništvo je odobrilo uporabo novih avtomobilskih žarometov, še enkrat močnejših od sedanjih, ker je prišlo do zaključka, da bo to povečalo varnost vožnje z avtomobili ponoči.

Novi žarometi so dovoljeni, ne pa predpisani. V koliko jih bo avtomobilska industrija začela splošno rabiti, je negotovo. Novi žarometi z jačino 150,000 sveč stanejo nekako \$15 več od običajnih sedanjih.

Rooseveltovo spomenik bi stal 46 milijonov

WASHINGTON, D.C. — Posebna komisija je pripravila načrte in predloge za spomenik pokojnemu predsedniku Franklinu D. Rooseveltu, ki je bil edini štirikrat neprekinjeno zapored izvoljen za predsednika ZDA. Spomenik naj bi stal v 12 akrov obsegačem parku ob reki Potomac ter stal skupno 46 milijonov dolarjev.

Sen. Claiborne Pell, demokrat z Rhode Islanda, načelnik Senatnega odbora za pravila, je izjavil, da bo ta spomenik, če ga bodo gradili po predloženem načrtu, najdražji, kar jih je bilo kdaj v Washingtonu, D.C., zgrajenih.

Senat za ustaviteljske trgovanja z Ugando

Senat je pretekli petek z veliko večino izglasoval predlog za ustaviteljske vsega trgovanja z afriško Ugando zaradi njenega stalnega kršenja človekovih pravic.

WASHINGTON, D.C. — Uganda v Afriki, ki ji vlada znani Idi Amin, je med najočitnejšimi kršiteljem človekovih pravic. Idi Amin vlada po svoji volji ne meneč se za ustavo in zakon. Trdijo, da je nasilno pokončil ne le tisoče, ampak deset in deset tisoče ljudi, ki so se mu zdeli nevarni ali pa tudi le sumljivi. Amnesty International meni, da je dal Idi Amin pokončiti do 300.000 Ugandčanov. Idi Aminova nasilja so znana po vsej Afriki in tudi izven nje.

Senat ZDA je pretekli petek izglasoval s 73:1 zakonski predlog, ki hoče ustaviti vsako trgovanje med ZDA in Ugando. ZDA so kupovale doslej v Ugandi predvsem kavo, katere izvoz daje Ugandi največ deviz, s pomočjo katerih se Idi Amin drži na oblasti. ZDA so kupile od ene tretjine vse kave Ugande za izvoz, pa to v zadnjih mesecih že precej omejile s prostovoljno odločitvijo družb, ki kavo uvažajo.

V Senatu izglasovan predlog prepoveduje vsak izvoz in uvoz v Ugando, izjema je edino uvoz hrane v Ugando.

Predstaviški dom je že pred časom izglasoval posebno resolucijo, v kateri je pozval predsednika Carterja, naj izda ukrepe za ustaviteljske trgovanje z Ugando.

EGIPT ODKLONIL IZRAELSKO PONUDBO

Egipt izključuje v pogajanjih z Izraelom vprašanje "zemlje in suverenosti", voljan je razpravljal le o varnosti Izraela.

KAIRO, Egipt. — Zunanji minister Mohamed I. Kamel je na tiskovni konferenci izjavil, da v pogajanjih z Izraelom ni "nič novega" in Egipt ne vidi smisla za obnovo razgovorov z Izraelom.

Kamel je govoril z novinarji po svojem razgovoru s predstavnikom Državnega tajništva ZDA A. L. Athertonom, ki je prišel v Kairo po razgovorih v Izraelu in se danes ali jutri vrne v Izrael. Na Srednji vzhod bo prišel v prihodnjih dneh ameriški državni tajnik Cyrus R. Vance nadaljevati razgovore z Izraelom in Egiptom, ki jih je začel pred tedni v Leeds Castlu na Angleškem.

Mohamed I. Kamel je trdil, da v zadnjem izraelskem predlogu ni nič novega, v njem so le nove besede, vsebina pa je ista. Egipt je na stališču, da "naj bo ozemlje in suverenost nad njim izključena" iz razgovorov, ti bi se naj omejili samo na zahteve varnosti Izraela. Tako predsednik Sadat kot zunanji minister Kamel sta znova izjavila, da Egipt ni pripravljen odstopiti Izraelu niti peti arabske zemlje, pripravljen pa se je razgovarjati o potrebah in zahtevah varnosti Izraela. Sadat je pretekli četrtek označil v svojem govoru vodnike Izraela za "razbojnike", ki so ukradli arabsko zemljo. Pohvalil je obrambnega ministra Ezro Weizmana, s katerim se je pripravljen razgovarjati vsak čas, ker "resnično želi mir".

Somoza v Nikaragvi ne mara odstopiti

MANAGUA, Nik. — Predsednik republike Anastasio Somoza, katerega rod je na čelu republike že nad 40 let, je odločen ostati na svojem mestu kljub vsem protestom in nasiljem, ki ga skušajo pregnati z oblasti.

Izjavil je, da se bo država pač morala v prihodnjih treh letih navaditi na neko stopnjo nasilja, ker on se nima namena odreči svojemu položaju v tekoči poslovni dobi, ki bo uradno končana šele leta 1981.

KENNEDY PRELOMIL S CARTERJEM V VPRAŠANJU ZAVAROVANJA ZA BOLEZEN

Sen. Edward M. Kennedy je pretekli teden obdolžil predsednika Carterja pomanjkanja vodstva pri naporu za dosego splošnega zavarovanja za bolezen in napovedal predložitev lastnega predloga takega zavarovanja. Pri tem uživa polno podporo delavskih mnij. Izjavil je vendar, da bo v ostalih vprašanjih Carterja podpiral, kot ga je v preteklosti.

WASHINGTON, D.C. — Sen.

Edward B. Kennedy je v demokratski stranki eden najvidnejših in najpopularnejših vodnikov kljub nekaterim grobim pogreškom v preteklosti, ki jih javnost še ni pozabila. Zato je njegova podpora vlade predsednika Carterja izredno pomembna. Nedavno Gallupovo povpraševanje javnosti je pokazalo v slučaju, da bi se Kennedy in Carter potegovala odprto za predsedniško kandidato ZDA leta 1980, 54% za Kennedyja in le 32% za Carterja. Razhod obeh v vprašanju splošnega javnega zavarovanja za bolezen je velikega pomena tako za to zavarovanje kot tudi za politično bodočnost obeh, sen. E. M. Kennedyja in predsednika ZDA J. Carterja.

Sen. E. M. Kennedy se je vse od lani prizadeval za sestavo skupnega predloga o splošnem javnem zavarovanju proti boleznem, ki ga je Carter obljubil še tekom predsedniške volivne borbe, sen. E. M. Kennedy pa se je zanj prizadeval že preje v sodelovanju z vodniki delavskih unij. Predlog za splošno javno zavarovanje je bil prvič postavljen na dnevni red razprav Kongresa v času predsednika H. S. Trumana v njegovi drugi predsedniški dobi.

Poskus doseči sporazum s Carterjem ni uspel, zato je sen. E. M. Kennedy pretekli petek sklical tiskovno konferenco in na njej objavil svoj razhod s Carterjem in v navzočnosti delavskih vodnikov, med njimi G. Meanyja, obljubil predložitev lastnega predloga za splošno, javno zavarovanje za bolezen. To naj bo enostavno in brez vseh pogojev in izjem.

Podobno kot vlada je tudi sen. Kennedy za postopno uvajanje takega zavarovanja.

Zvezni tajnik za zdravstvo, prosveto in socialno skrbstvo J. A. Califano je kasneje v imenu

vlade izjavil, da bo njen program splošnega javnega zavarovanja upošteval "gospodarske in proračunske stvarnosti", da se bo zato izognil novim velikim izdatkom na račun davkoplačevalcev. "Predvsem smo mi vezani na postopek in previdnost, ki ne bosta povečevala inflacijskega pritiska," je izjavil Califano.

Kennedy je trdil, da je Carter "razočaral milijone državljanov, ki zaslužijo boljše zdravstveno oskrbo in katerih mnenja vlada vse prerediti sliši". Splošno javno zavarovanje je sen. Kennedy označil za najpomembnejšo nalogo v tem desetletju in izjavil, da se bo z vso odločnostjo prizadeval za njegovo uzakonitev.

V vseh ostalih vprašanjih je sen. E. M. Kennedy obljubil podporo Carterjevemu predlogu v Senatu in tudi podporo njegovi kandidaturi leta 1980.

Zadnje vesti

PARIZ, Fr. — Letalski potniki v Franciji in Angliji čakajo na letališčih, ko nadzorniki potniškega letalskega prometa načrtno zavračajo polete. Trdijo, da jih je na raznih letališčih skupno tako zadržalo več sto tisoč. Do srede, ko se bodo začeli novi razgovori med nadzorniki in upravami francoskih letališč, ne pričakuje nobenega izboljšanja, preje poslabšanje.

BEOGRAD, SFRJ. — Včeraj se je končala konferenca zunanjih ministrov nevrščenih držav po dolgi razpravi z vrsto kompromisov, pa brez kakih odločilnih sklepov.

REIMS, Fr. — Tu je 41 zdravstvenih strokovnjakov iz 13 držav predložilo svoje zaključke o posledicah kajenja marijuane. Objavljeno gradivo kaže jasno, da je kajenje marijuane škodljivo splošno človekovemu zdravju, posebej pa še pljučnem.

MOSKVA, ZSSR. — Sovjetska kozmonavta Vladimir Kovalenok in Aleksander Ivančenko sta preteklo soboto za več kot dve uri zapustila vesoljski laboratorij Saljut 6 in nadomestila znanstveno opremo, pritrjeno na njegovi zunajnosti. Načrt za izlet iz Saljute 6 je bil pripravljen do podrobnosti že pred odletom obeh kozmonavtov v vesolje in sta ga tudi ponovno preskusila že na Zemlji. V celoti je bil izveden kot predvideno s polnim uspehom.

PARIZ, Fr. — Neznani teroristi so danes zjutraj zasedli iraško poslaništvo in vzeli oboje za talce. Francoska policija je poslopje zastražila in skuša teroriste pripraviti k predaji.

BREST, Fr. — Britanska balonista maj. C. Davey in D. Cameron sta se včeraj po dolgem

Iz Clevelanda in okolice

Dr. Spech bo odsoten — Slovenski zdravnik dr. Anthony Spech, ki ima svoj urad na 6414 St. Clair Avenue in v Central Medical Arts Bldg. v centru mesta, bo tri tedne odsoten. V uradu bo zopet 23. avgusta. Z gospo Frances sta se podala na obisk Slovenije in sosednjih dežel. Želimo jima srečno in veselo potovanje ter zdrav povratek!

Seja —

Podružnica št. 14 SZZ ima svojo sejo jutri, 1. avgusta ob sedmih zvečer v Slovenskem društvenem domu na Recher Avenue. Vse članice vabljen!

Razprodaja obutve — V znani Mandelnovi trgovini fine obutve za odrasle in otroke je v teku velika poletna čistina razprodaja po globoko znižanih cenah. Velika zaloga usnjenih sandal in tenis čevljev. Poslužite se te ugodnosti!

Popustna razprodaja — V Anzlovarjevi trgovini se je danes začela 20-odstotna popustna razprodaja pri vsem blagu, ki bo trajala do sobote, 12. avgusta. Priporočamo obisk in nakup!

K molitvi — Člani Društva sv. Jožefa št. 169 KSKJ so vabljeni nocoj ob 7.30 v Grdinov pogrebni zavod na Lake Shore Blvd. k molitvi za pok. Stanleyja F. Peruska.

Za narodno obrambo 119,4 bilijone dolarjev

Odbor Predstavnškega doma je pretekli teden odobril za narodno obrambo v prihodnjem proračunskem letu 119,4 bilijone dolarjev.

WASHINGTON, D.C. — Pooblastilni odbor Predstavnškega doma je pretekli četrtek izglasoval zakonski predlog, ki določa za narodno obrambo v prihodnjem proračunskem letu, katero se bo začelo s 1. oktobrom 1978, skupno 119,4 bilijone dolarjev.

To je ogromna vsota kljub zmanjšani vrednosti in kupni moči dolarja, če pomislimo, da smo v dobi miru, ko nihče ne pričakuje kake večje vojne.

Odbor je pustil v predlogu denar za gradnjo nove jedrske letalonosilke, kateri Carterjeva vlada nasprotuje. Odklonil je predlog za nadomestitev te letalonosilke z cenejšo nejedrsko. Pričakujejo, da bo o tem vprašanju odločila zbornica, ko bo razpravljala o njem ta teden. Celotna sredstva so razdeljena na takole: armada bo dobila 29 milijonov, letalske sile 33 milijonov, vojna mornarica 41 milijonov in 5 milijonov dolarjev rezeno na njegovi zunajnosti. Načrt za izlet iz Saljute 6 je bil pripravljen do podrobnosti že pred odletom obeh kozmonavtov v vesolje in sta ga tudi ponovno preskusila že na Zemlji. V celoti je bil izveden kot predvideno s polnim uspehom.

PARIZ, Fr. — Neznani teroristi so danes zjutraj zasedli iraško poslaništvo in vzeli oboje za talce. Francoska policija je poslopje zastražila in skuša teroriste pripraviti k predaji.

BREST, Fr. — Britanska balonista maj. C. Davey in D. Cameron sta se včeraj po dolgem

obotavljanju spustila na morje 110 milj pred francosko obalo, ko je bil njun balon le nekaj čevljev nad vodo in ga je veter začel gnati proč od obale. V balonu sta preteklo sredo odletela z Newfoundlanda proti Evropi in upanju, da bosta to dosegla v par dneh. Podobni poskusi v preteklosti so se vsi ponesrečili, Cameron in Davey sta bila najbližje cilju. Po pristanku na morju ju je sprejela tovarna ladja Elsinor in ju bo danes izkrcala v Brestu. Z morja so dvignili tudi njun balon.

LR KITAJSKA IŠČE TESNEJŠE STIKE Z ZDA KLJUB NEREŠENEMU VPRAŠANJU TAJVANA

HONG KONG. — Opazovalci razvoja v Ljudski republiki Kitajski so prepričani, da je podpredsednik vlade Teng Hsiao-ping, nekdanji gl. tajnik Komunistične partije Kitajske, ki je bil tekom proletarske kulturne revolucije odstavljen kot "kapitalistični sopotnik", pa ponovno dvignjen na vodilno mesto na prizadevanje pokojnega Ču En-laja in nato ponovno odstranjen z vseh vidnih javnih položajev, dokler se ni na to vrnil po Maovi smrti, glavni zagovornik izboljševanja odnosov in stikov z ZDA.

Teng Hsiao-ping se ne me ni dosti za teoretična razpravljanja, zanj je važen uspeh. Znan je njegov, da "ni važno, ali je mačka rdeča ali črna, važno je le, da lovi miši". Prav to stališče mu je pri-

Teng Hsiao-ping

neslo zamero pri pokojnem Mau in pri vodnikih proletar-

ske kulturne revolucije. Ko ni več načelnika Mao Cetunga in so bili vodniki ter zagovorniki kulturne revolucije odstranjeni z vodilnih mest v LR Kitajski, je začelo Tangovo stališče znova dobiti na veljavi. Njega smatrajo danes za stvarnega vodnika tako v vladi, kot v partiji in v oboježenih silah. Na njegovo prizadevanje so bili izdelani, odobreni in so izvajani načrti za modernizacijo Kitajske, zlasti njenega gospodarstva. Teng se zaveda, da je to mogoče doseči le ob povečanem sodelovanju s svetovnim svetom in se je zato odločil za izboljšanje stikov z ZDA, četudi te še niso odpravile svojih uradnih dogovorov z vlado nacionalne Kitajske na Tajvanu (Formozi).

V Pekingu so v iskanju razširitve stikov z ZDA v zadnjih tednih začeli očitno potiskati vprašanje Tajvana na stran, da bi lažje dosegli cilj. To je bilo vidno tekom obiske skupine strokovnjakov, ki je pod vodstvom znanstvenega svetovalca predsednika Carterja Franka Pressa bila na Kitajskem v prvi polovici letošnjega julija, in skupine kongresnikov pod vodstvom Lesterja Wolffa, demokrata iz New Yorka, sredi preteklega meseca.

Na spremembo stališča LR Kitajske sta vplivali povečana nevarnost od strani Sovjetske zveze, ki je dobila v Vietnamu trdnega zaveznika, in potreba po pospešenju modernizacije kitajskih oboroženih sil, da bodo uspešnejše v morebitnem merjenju s Sovjetsko zvezo, ki se ga Peking izogiba, pa sodi, da bo do njega končno le nekoč prišlo.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 ST. CLAIR AVE. — 431-0628 — Cleveland, Ohio 44103

National and International Circulation

James V. Debevec — Owner, Publisher

Published daily except Wed., Sat., Sun., holidays, 1st 2 weeks in July

NAROČNINA:

Združene države:
\$28.00 na leto; \$14.00 za pol leta; \$8.00 za 3 mesece
Kanada in dežele izven Združenih držav:
\$30.00 na leto; \$15.00 za pol leta; \$8.00 za 3 mesece
Petkova izdaja \$10.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:
\$28.00 per year; \$14.00 for 6 months; \$8.00 for 3 months
Canada and Foreign Countries:
\$30.00 per year; \$15.00 for 6 months; \$8.50 for 3 months
Friday Edition — \$10.00 for one year.

Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio

No. 108 Monday, July 31, 1978

Vatikan išče izboljšanje položaja katoličanov v komunističnih državah

I.
Katoliške cerkev je v dobi preseljevanja narodov, ko se je podiral stari svet, in v dolgih stoletjih srednjega veka v prenekanterih državah Evrope pridobila močan vpliv, ki se je čisto uspešno meril s samo državno oblastjo. Cerkev in država sta v oni dobi sodelovali: država je skrbela za red in mir, za varnost doma in nasproti sosednjim državam, Cerkev pa je prevzela skrb ne le za vero, ampak tudi za šole in socialno skrbstvo.

Za ono dobo, ko je bila izobrazba med laiki zelo redka in skromna, je bila taka rešitev naravna, če ne celo nujna. Ko se je proti koncu srednjega veka pod vplivom rastočega števila meščanstva in njegovega pomena v življenju držav izobrazba bolj in bolj širila in segla v večji meri tudi med plemstvo, je začelo prihajati do trenj in tudi kar do odprtih sporov med izobraženimi duhovniki in izobraženimi laiki. Pod vplivom renesanse in temeljitejšega seznanjanja z antično grško in rimsko kulturo, ki sta bili poganski, se je del laičnega izobraženstva začel odtegotati od Cerkve in njenih nauk in postal tej čisto naravnost sovražen.

V času katoliške obnove po protestantski reformaciji so se razmere pomirile in Katoliška cerkev je v nekaterih državah dobila še večji vpliv in pravice, kot jih je imela dotlej. Povezava med državo in Cerkvijo je postala ponekod pretesna in obe sta se med seboj podpirali v taki meri, da so oni, ki so začeli v 18. in 19. stoletju boj proti obstoječemu državnemu redu, v tega enostavno vključili tudi boj proti Cerkvi, v kateri so gledali najmočnejšo oporo obstoječega državnega reda.

Francoska revolucija je dobila izrazito proticerkveni in protivski značaj in je skušala uničiti ne le vpliv in moč Cerkve, ampak tudi izkoreniniti samo vero. Njena proglašitev ločitve države in Cerkve je postala nato geslo vseh iz nje izhajajočih gibanj.

Napoleon je spoznal pomen Cerkve in ji je ponudil mir ter sodelovanje, toda pod svojimi lastnimi pogoji. Čutil se je močnega in je bil prepričan, da bo prevladal. Njegova slava je naglo prešla. Cerkev pa je obstala in postopno v naslednjih desetletjih, zlasti pa v prehodu iz 19. v 20. stoletje doživela notranji preporod. Začela je povesčati večjo pozornost socialni pravičnosti, za katero se je z novo vneto začel boriti delavski razred.

Na tem področju je postala glavni tekmeec in nasprotnik marksizma vseh oblik, predvsem pa komunizma, ki se proglašča za edinega "resničnega" zagovornika in branilca pravic delovnega ljudstva. Prav zaradi tega je prišlo do ostrega nasprotovanja Katoliški cerkvi v vseh socialističnih in komunističnih strankah.

Katoliška cerkev se boja ni ustrašila, vztrajno in nadržno je hodila po začrtani poti in se z vso odločnostjo borila za "socialne pravice" v vseh državah, kjer je imela in ima kaj vpliva. Istočasno je vodila tudi odprt in načeljen boj proti komunizmu, zlasti z njegovo gonjo proti veri in oznanjanju brezboštva. V tem pogledu sta bila posebno odločna papeža Pij XI. in Pij XII.

Druge svetovna vojna je po kratkovidnosti zahodnih sil privedla do razširitve komunistične oblasti nad vso vzhodno in nad del Srednje Evrope. Komunizem je zavladal na Kitajskem, v Indokini, na Kubi in se začel širiti tudi v Afriki.

Dokler je bila Sovjetska zveza omejena na predvojne meje, na njenem ozemlju ni bilo večjega števila katoličanov, ko pa je med drugo svetovno vojno in po njej raztegnila svojo oblast daleč v Srednjo Evropo, se je v tem pogledu položaj bistveno spremenil.

Komunistični režimi so na splošno sovražni vsaki veri, prav posebno pa še katoliški, ker vidijo v njej svojega idejnega, načelnega nasprotnika. Zato so povsod nastopali proti Katoliški cerkvi. Ta je doživljala težke preskušnje v Sloveniji in drugih republikah SFRJ, Jugoslavije, na Madžarskem, na Češkem, prav posebno še na Slovaškem, pa tudi na Poljskem, v Vzhodni Nemčiji in Romuniji.

Komunistični režim je z vsemi sredstvi skušal omejiti moč Katoliške cerkve na Poljskem, pa je kmalu spoznal, da ne more iti pri tem do konca, če ne tvega odprtega odpora in celo upora. Katoliška cerkev na Poljskem je dobila odličnega, sposobnega in spretnega vodnika v nadškofu Stefanu Wyszyńskem.

Komunistični režim na Poljskem je bil ponovno v taki stiski, da je moral iti iskati pomoč pri Katoliški cerkvi za pomirjenje nezadovoljnih in razburjenih poljskih množic, ki so grozile z očitnim uporom. Nadškof in kasnejši kardinal Stefan Wyszyński je bil prepričan, da bi vsak upor pomenil novo, hudo nesrečo za poljski narod, in je ob vsaki taki stiski vlade znal priboriti Cerkvi del

pravic, ki jih je z uvedbo komunistične vlade leta 1945 izgubila.

Manj uspešna je bila Cerkev v svojem boju za obstanek in večjo svobodo v drugih komunističnih državah Evrope, zlasti tudi v naši domovini, kjer so ljubljanskega škofa Vovka skušali živega sežgati na železniški postaji v Novem mestu, zagrebškega nadškofa Stepinca pa so obsodili na več let zapora in ga v njem držali stvarno do smrti.

Ko je papežu Piju XII. sledil Janez XXIII., je prišel do prepričanja, da odprt boj s komunističnimi državami povzroča hude preskušnje vernikom, ki v njih živijo. V svoji dobroti se je odločil tem pomagati in začel iskati nove odnose do komunističnih držav.

(Konec sledi)

BESEDA IZ NARODA

Rožmanov zavod v Argentini zaprl svoja vrata

II.
BUENOS AIRES, Arg. — Še pred smrtjo škofa dr. Gregorija Rožmana so prihajali iz Združenih držav glasovi, da bo škof dr. Gregorij Rožman prišel v Argentino ter razpustil slovensko semenišče in škofov zavod. Gojence škofovega zavoda naj bi menda poslali v Baragovo misijonirsko. Tako naj bi po poročilu p. C.P.O.C. pok. msgr. Matija Škerbec pisal nekdanjemu tržiškemu županu Janezu Majeršiču v Argentino. Dr. Jošt Martelanc je pisal kasneje v Adrogu, menda kako leto po škofovi smrti — pismo je v semeniškem arhivu — da je škof takrat, ko je to govoril, bil zelo potrjen, ker sta dva izseljenska dušna pastirja, ki sta bila gojenca begunskega semenišča in ju je škof sam posvetil dne 13. januarja 1952, ob drugem obisku v Argentini izbrala drugo pot in pustila duhovniški poklic. G. misijonar in župnik Janez Kopač mi je ob mojem obisku v Torontu prve dni meseca junija 1966 rekel, kakor sem zapisal v pismu iz Windsorja dne 7. junija 1966: "Ali ima zavod še kak pomen? Saj je škof Rožman izjavil, da se ne sploča, ker se bo vse poargentinilo." Ne vem seveda, ali je to slišal od škofa samega ali pa od koga drugega.

Kot semeniški arhiv pravi, so zadevo semenišča in škofovega zavoda obravnavali kako leto ali par mesecev manj na sestanku slovenskih duhovnikov in rednikov v Lemontu. Tam je pok. msgr. Matija Škerbec najbrž ob razgovorih z drugimi sobrat predlagal, naj se semenišče in škofov zavod razpusti, zemljišče proda in skupiček pošlje v Rim za Slovenijo. Vsaj zdi se mi pa, da pok. msgr. takrat še ni imel pred očmi takega Slovenika, kot se je precej let kasneje rodil. Rektor obojne ustanove je v soglasju z vsemi drugimi člani vodstva sestavil resno in odločno pismo, v katerem je naštel resne razloge za obstoj obeh ustanov. Odgovor je poslal msgr. Škerbec in p. Antonu Prešernu S.J., generalnemu asistentu Družbe Jezusove in takratnemu škofovemu delegatu za obe adroguške ustanovi. Msgr. Matija Škerbec je vzel odgovor resno, oziroma se v to zadevo ni več vtikal.

V semeniškem arhivu sta dve pismi, ki sem ju poslal iz Ash-tona v Nebraski (23. apr. 1966) in iz Windsorja (7. jun. 1966), v katerih sem povedal, kakšno razpoloženje je bilo v Združenih državah glede škofovega zavoda. Naj bistvene stvari povzamem:

V San Franciscu v Kaliforniji sem doživel dvojje: "Za semenišče (t.j. za zavod) se Vodušek ni popolnoma nič zanimal." Kaj pa Kraljič? "Odločno zahteva, naj se nabirka za našo ustanovo res uporablja za tiste namene, kot jih je imel škof Rožman in zlasti darovalci." Iz Windsorja sem v škofov zavod sporočil te-le stvari, kako sodijo o zavodu:

"Videl sem, da je tu nujno govoriti o Škofovem zavodu, ker je večina (duhovniki in nepoučeni ljudje) nanj popolnoma pozabila; prepričani so, da je sedaj semenišča konec in da sedaj ni več potrebna nobena pomoč. O pomenu semenišča in o škofovem zavodu sem doslej mogel pridigati pri Sv. Stefanu v Chicagu, na binkoštni praznik zjutraj pri Sv. Vidu v Clevelandu, isti dan popoldne pa pri romanju k lurski votlini, ki ga vsako leto prirejajo protikomunisti (ZSPB). Tam sem rekel, da ne bi bilo prav, če bi prav ameriškanski Slovenci Škofovemu zavodu zavili vrat, ko bi mu odtegnili finančno pomoč."

"V San Franciscu je stoddotno z nami kanonik Kraljič, z Voduškom o Škofovem zavodu nisem mogel spregovoriti niti stavka," kar sem že v prvem pismu omenil.

Kaj pa p. Odilo Hajnšek? — "Škofovemu zavodu je popolnoma naklonjen. Rad bi pomagal in je prepričan, da bi se dalo kaj zbrati. Julček Slapšak je že pred menoj prišel na posvet, kaj narediti ob razpisu sedmih ustanov. V pomoč zavodu (razpisalo jih je vodstvo zavoda, op. s. člankarja). P. Odilo je rekel, da bi se dalo kaj storiti. Ko ga je pa prosil, da bi napisal npr. o tem članek menda v Ameriški Domovini s svojim podpisom, je pa rekel, da podpisati ne bi mogel."

"Z g. Dolšinom nisem imel priložnosti govoriti o zavodu, pač pa slišal pridigo 15. maja pri g. Jožetu Vovku, kjer sem slovenskim romarjem razložil naše stiske in dobil 75 dolarjev. G. Edo Skulj mi je pa rekel, da slovenski duhovniki v Minnesoti ne uvidijo potrebe po takšnem zavodu."

Neki duhovnik mi je rekel, da si ni upal s svojim podpisom objaviti v Ameriški Domovini prošnjo glede sedmerih ustanov v pomoč Škofovemu zavodu. Tudi z dvema drugima duhovnikoma nisem mogel nič govoriti o Škofovem zavodu. "Res pristrano sem mogel govoriti o semenišču in pomenu škofovega zavoda z župnikom Matijem Jagrom, ki se mi je zahvalil za pojasnila."

"Govor pri lurski votlini je precej prizadel slovenske vernike, zlasti člane ZSPB. Nekaj denarja so mi izročili, pa ga bom poslal iz New Yorka.

prav vsak članek o škof. zavodu objavil, za kar se mu tu kar najbolj iskreno zahvaljujem.

"Laiki so mi močno poudarjali, da se premalo zahvaljujemo." Pripomnim, da se je zadnja leta g. rektor za vsak dar osebno zahvalil s pismom posameznemu darovalcu, večkrat pa je AD objavila, koliko so posamezne osebe darovale npr. v enem letu. Morda pa smo bili še premalo pozorni. Nekaj podrobnosti sem tu opustil in omenil le, kakšno razpoloženje je bilo v Kanadi in Združenih državah o Škofovem zavodu v prvih letih po Rožmanovi smrti: nekateri za zavod, drugi proti zavodu, morda bolj milo: ne uvidijo potrebnosti zavoda v Argentini.

Končam pa z mislijo pomembne cerkvene osebnosti, s katero sem govoril v Rimu prav tisti čas nekako, ko so podpisovali protokol med Vatikanom in Jugoslavijo. V pismu dne 17. septembra sem predstojnikom v Adrogu takole strnil njegovo misel: "Adrogu je z verskega, narodnega in političnega vidika pomemben; zato ga obdržati za vsako ceno! N.N. osebno ve, da je tako beograjski kakor slovenski vladi zavod trn v peti! Morda mu celo preveč pomembnosti pripisujejo."

Hotel sem le z navajanjem dejstev omenjati, da se je tako lepa Rožmanova ustanova pravzaprav morala pošteno boriti za svoj obstanek, dokler niso 30. novembra 1977 iz njega odšli zadnji gojenci. Obširna knjiga "Rožmanov zavod" bo o tem zlasti gojencem, dobrotnikom, Rožmanovim prijateljem in častilcem mnogo več povedala. Tu smo navedli le majhen odlomek iz tega boja za obstanek.

Dr. Filip Žakelj

Srečno pot!

NEW YORK, N.Y. — Ko smo po Evharističnem kongresu v Filadelfiji newyorški Slovenci pripravili v Princeton klubu v New Yorku sprejem za koprskega škofa Janeza Jenka in smo se po večerji razgovarjali o življenju po slovenskih naselbinah v Ameriki in Kanadi, nam je g. škof dal take nasvet:

"Ako imate sredstva in imate otroke ali vnuke, ki še niso videli Slovenije, jih pošljite tja na obisk ali počitnice, da bodo spoznali deželo svojih prednikov, videli slovenske ljudi in z njimi govorili, spoznali njihove navade in običaje in se končno prepričali, da taka dežela, o kateri so toliko lepega slišali, res obstoji. Nobena beseda — pisana ali ustna — ne more nadomestiti vtisa, ki ga dobi človek sam, ko obišče deželo in ljudi, o katerih je prej samo slišal."

Iz istega razloga sem sam že prejel svetovni staršem, ki so imeli otroke, ki so se rodili in bili vzgojeni na tujem, da jih pošljejo v domovino na obisk in jih tako na najbolj zanesljiv način ohranijo kot Slovence za slovensko skupnost.

Spominjam se fanta, ki se je vrnil s prvega obiska Slovenije. "No, Tone, kako ti je bilo všeč?" Sem ga vprašal. "Gospod Kalan, tako mi je bilo všeč, da bom šel zopet, čim bom mogel," mi je odgovoril. Nato mi je povedal, kje vse je bil, kaj je videl in kaj mu je bilo najbolj všeč. Ta fant se ne bo izgubil. Nikoli ga ne bo sram povedati, da je Slovenec. V sredo smo newyorški Slovenci — zastopniki Lige, fare in srenje, 17 po številu — sprejemali in pozdravljali na letališčih slovenske fante in dekleta iz Illinoisa, Ohia, New Yorka in Alberta ter se končno njali je štiri duhovnike; treba je pisati kratke članke o Škofovem zavodu in sicer takoj. To misel je posebno poudaril tudi prof. Janez Sever.

Naj takoj opomnim, da mi je g. profesor Vinko Lpovec, urednik Ameriško Domovine, obljubil, da bo za take članke že dobil prostor v AD. Vsa leta je res prav vsak članek o škof. zavodu objavil, za kar se mu tu kar najbolj iskreno zahvaljujem.

V Celovcu bodo imeli pod vodstvom Mohorjeve družbe 5-tenški študijski in počitniški tetačaj. O tem bodo drugi poročali.

Jaz bi rad samo tole omenil. Mislim, da je to najbolj pomembno delo, ki ga je storila Liga za slovensko stvar in za slovensko mladino v Ameriki. Zato hvala Ligi in vsem, ki so z njo delali in še delajo.

Toda vsa čast slovenskim staršem, ki so z velikimi žrtvami omogočili svojim otrokom, da obiščejo Koroško in druge slovenske dežele ter se pod skrbnim vodstvom Mohorjeve družbe udeležujejo tečajev, ki jih bodo seznanili s slovenskim jezikom, zgodovino in sedanostjo.

Ni mala stvar spraviti skupaj najmanj \$1000 za osebo. Pomišljite, cela stvar bo stala okoli \$100,000! Pa je bilo več nasprotovanja kakor pa sodelovanja!

Odziv — 70 mladih fantov in deklet — je bil za vse nepričakovan. Odziv je najboljši dokaz, da še na mnogih krajih bije toplo srce slovenskih staršev.

Se nekaj! Vsi fantje in dekleta, ki so šli skozi New York, so bili čedno napravljeni in so se lepo obnašali. Bilo jih je veselje gledati! Zato so pri vseh potnikih zbujali pozornost in zanimanje.

Le tako naprej, fantje in dekleta, nikoli ne pozabite, da ste slovenskega rodu!

Prepričan sem, da bo uspeh dober in da ta tečaj ne bo zadnji!

Srečno pot in vesel povratek! Dr. Zdravko Kalan

RAŽNO

Priznanje

Režim že več let izdaja mesečnik "Rodna gruda" izključno kot propagandno glasilo za izseljenke v tujini.

Zanimiv je članek, ki je izšel v majski številki letošnjega leta, kjer člankar Ladislav Lesar slika življenje na kmetih na Gorenjskem in piše dobesedno: "Vzorno urejena kmetija pri Golmarjevih v Kovorju pri Trzinu je še ena, ki se v vasi preživlja in ukvarja s kmetijstvom. Če bi ne bilo vse tako modernizirano, ne bi šlo. Včasih je bilo tu veliko kmetov z dobrimi njivami. Od preko sto gospodinjstev, ki jih šteje vas, so samo še trije pravi kmetje, ki se preživljajo in ukvarjajo izključno s kmetijstvom. Obdelovalno zemljo urbanisti kar naprej krčijo. Hčerke so malo potrpe, ker v vasi ni prave zabave. Tudi edina gostilna (včasih jih je bilo 15) je zaspala in fantovskega petja ni več. V resnici je življenje slovenskega kmeta nepriemerljivo z nekdanjim življenjem. Tako Rodna gruda. Vsak komentar bi bil odveč!

Oton Habsburški — kandidat za evropski parlament

Oton, sin pokojnega cesarja Karla, se še ne more vdati v vlogo privatnega državljanja. Obdan z dvorom, četudi majhnem po številu, z adjutantom, se udeležuje tudi kot političen pisatelj; izdal je že 21 knjig, in večkrat predava po Avstriji. Očividci, ki so tem političnim predavanjem prisostvovali, trdijo, da so zelo dolgočasna.

Ko je Amerika izročila krono sv. Stefana ogrski vladi, je Oton Habsburg izjavil, da se še vedno smatra za pravnega varuha te krone.

Pred kratkim je v Avstriji proglasil kandidacijo za parlament Združene Evrope. Morda bi se dalo tem potom zvesti na prestol, če ne na avstrijski pa vsaj na ogrski. Ni se strasil dejstva, da kot avstrijski državljan ne more kandidirati, ker Avstrija ni član Skupnega trga. Bavarska mu je brez vednosti centralne vlade podelila nemško državljanstvo in tako bo Oton tam kandidiral.

Naj omenim, da je v Avstriji močno gibanje, da bi se začel postopek za proglasitev pokojnega cesarja Karla blaženim. Gibanje se je razširilo tudi v nekdanj avstrijsko Furlanijo. Na

čelu tega gibanja je v Italiji neki furlanski goriški kanonik, ki pridno širi po deželi podobice bivšega cesarja.

Otonove napore skrbno zasleduje iz Avstriji najbližnjega švicarskega mesta bivša cesarica Zita. Se sedaj ne more pozabiti žalitve, ki jo je doživela leta 1918, zato od tega leta še ni prestopila avstrijske meje.

Vatikan želi vzpostaviti diplomatske vezi z rdečo Kitajsko

Msgr. Agostino Cassaroli, vatikanski "zunanji minister", je prinesel v ZDA papežovo posebno poslanico o priliki zasedanja za razorožitev. Ob tej priliki je prvič uradno izjavil, da papež že več let srčno želi vzpostaviti diplomatske stike z LR Kitajsko.

Msgr. Cassaroli ne taji, da je največji zadržek, ker ima Vatikan diplomatsko zastopstvo na Formozu, otoku, ki ga rdeča Kitajska smatra za del svojega ozemlja, četudi se te vezi vedno bolj ohlajajo. Nuncij na Formozu msgr. Cassidy zastopa tudi Bangdaleš in biva sedaj stalno v Daki. Nunciature na Formozu vodi svetnik nunciature msgr. Paolo Ciglio.

O usodi katoličanov na Kitajskem, ki jih je bilo leta 1949 okoli 3 milijone, ni nič znanega. Urediti bi treba tudi veljavnost na novo posvečenih škofov brez dovoljenja Vatikana.

L. V.

Sredstvo proti pleš!

Mogoče se bo dalo zaustaviti tisto, kar muči na tisoče moških in tudi precej žensk, namreč počasno, a nezadržno izpadanje las, če bo nadaljnja preizkušnja potrdila dosedanje ugotovitve raziskav na Finskem.

Profesor Kai E. Setala in njegovi sodelavci na patološkem inštitutu v Helsinkih so prepričani, da lahko s sredstvom, imenovanim "bioscalin", ki so ga iskali in preizkušali vrsto let, preprečuje izpadanje las.

Preparat, šampon ali tako imenovani lasni eliksir, so zastopnikom tiska opisali na ladji, ki je plula iz Travemuendeja v Helsinke. Finski raziskovalci so preizkušali preparat devet mesecev na 24 prostovoljnih, starih 1946 let, ki so jim naglo izpadali lasje.

Po več sto vzorcih tkiva se je dalo po besedah profesorja Setalaja dokazati, da so se za rast las odločilni lasni mešički pomnožili na krajih izpadanja pri 80 odstotkih, drugod pa pri 55 odstotkih prostovoljcev.

Prof. Setala in sodelavci so odkrili to snov med proučevanjem učinka penečih se sredstev na več kot 40,000 miših. O bioscalinu pravijo, da razkrajja holesterin, zaradi katerega otrdijo celice opne in ki preprečuje tvorbo novih celic, ter da pospešuje delitev celic in s tem rast lasnih mešičkov. Novi šampon naj bi okreplil ta učinek.

Oldenburški dermatolog Gollack je potrdil filnske rezultate. Od 31. decembra 1975 do februarja 1977 je novost preizkušal na 91 prostovoljnih, med katerimi je bilo 58 žensk, starih 16-72 let, in 33 moških iz starostne skupine 13-71 let. Kot nezadovoljive je ocenil rezultate v 20 primerih.

Olmeška plastika

Blizu Tenosiqua v mehiški državi Tabasco so odkrili 80 cm visoko skalo z vklesanim človeškim obrazom. Plastika je stara okoli 2.000 let.

Ljudstvo Olmekov, ki je živelo v obdobju med letom 1500 pred Kr. x. in letom 200 po Kr. na obali Mehškega zaliva, je znano predvsem po svoji kiparski umetnosti, po velikih glavah svojih poglavarjev, vklesanih v skalo.

Raziskovalcem doslej še ni uspelo odkriti izvora tega ljudstva in tudi ne, zakaj je izginilo.

Moji zbori

(Nadaljevanje)

Sezidal sem si vinski hram tam gori med vinogradom; kedor prijatelj ima čas naj pride k meni v vas: Ohrani Bog vas mnogo let, ohrani trtice in klet! Na zdravje žen in vseh deklet brez njih je prazen svet:

Odpov:

Mi sladko vince pijemo in hvalimo Boga.
Do dna ga vsi zavijemo, k'tak dobrega nam da.

Besedilo je napisano po spominu, kakor še vedno s Stankovim lepim glasom odmeva v moji duši, več kot 50 let kasneje v tuji deželi. Odpov smo za solistom ponovili vsi, pridružil se je tudi poslušalstvo in se vsi kot ena sama družina veselili lepih uric v svojem življenju.

Slovesnost večera smo skoraj redno zaključili v lepi in prostorni kavarni pri "Rudnu" (Smoletu) in njegovi hčerki Mihi, ki nam je vedno prijazno postregla, čeprav je bilo kdaj že čez policijsko uro in se je Rudl pomirjevalno jezil, kadar smo ob prepovedanem času zapeli. Stanko je imel z njim cele zabavne debate, od katerih se ene posebno živo spominjam. Vprašal je namreč Stanko kavarnarja, kakšne znamke avtomobil ima njegov bližnji sosed Ogoreutz, ki je bil pravkar kupil novo vozilo francoskega izdelka "Citroen". Rudl ni dosti pomislil, ampak naglo in samozavestno pojasnil: "Ma Lemon, Lemon!"

Zelo redkokrat je oktet zavlil v drugo restavracijo "Ljubljanski dvor" na nasprotni strani mesta, kjer so se shajali spet druge vrste gosti, ki so se nas pa prav tako razveselili in bili hvaležni, če smo jih nekaj zapeli. Tam smo našli čudovitega basista Ribničana po rodu, z zelo nizkim in močnim glasom, ki se pa oktetu ni pridružil za redno petje; a če smo prišli v Ljubljanski dvor, se nam je takoj pridružil v slavnostni narodni "Dolenjski furmani". V tej pesmi ima drugi bas krepko pasajo v nižino, ki je Ribničan dal s svojim zvonom basom poseben sijaj, da je meni srce igralo v velikem navdušenju. A to je bila v našem prepevanju izjema.

Takih specialitet iz oktetove kratke zgodovine kot je bila Dragotina Kette-ja v Novem mestu spodetja pesnitev: "Noč trudna molči...", ki smo jo v Mirkovi kompoziciji zapeli sredi tihe noči na novomeškem trgu, ali pa odziv na povabilo ljubljanske družine na trgatav na slavno Trško goro, službo božjo in našim petjem v cerkvi vrh hriba, tukaj ne bom popisoval. Na drobno govorim o njih v drugem poglavju knjige "Klasje iz viharja". Frav tam so tudi opisani nastopi okteta na raznih domoljubnih prireditvah patriotičnih društev, katerim je s petjem polepsal njihove programe. Samostojno pa — kot že rečeno — nisimo nikoli nastopili, upoštevajoč svoj začetni dogovor.

Opis oktetovega sodelovanja v družabnem življenju je nekoliko raztegnjen zato, da se pokaže slika novomeškega javnega miljeja tiste dobe. Žal se je kmalu nehala, ko se je po komaj dveh letih skupnega radovanja ob lepi pesmi oktet razšel. Drugi basist, sodnik Liče je bil premeščen v drug kraj, pa nisimo nikoli nadomestila, ker je tudi mene klicala pevska Muza na mnogo važnejše pevovodsko mesto, kateremu je bil oktet le prijeten predhodnik.

Glasbena matica

Glasbena matica v Novem mestu se je imela za nekako podružnico ljubljanske ustanove z istim imenom, ki je vzdrževala obširno glasbeno šolo in velik pevski zbor, znan in slavljen širom po slovenski zemlji in daleč izven njenih meja, posebno za časa Mateja Hubada, nenadkri-ljivega pevskega voditelja in glasbenega vzgojitelja. V No-

vem mestu je glasbeno delo pod firmo Glasbene matice vodil pred vojno Ignacij Hladnik, a med vojno je vse skupaj prenehalo in se tudi po vojni ni moglo prav razviti. Hladnik je med tem močno opešal in z njim ni bilo več mogoče računati, saj je komaj še zmogel kapiteljsko organizatorsko službo in pouk petja na gimnaziji, kar mu je zagotavljalo njegovo vsakdanji kruh. Ni se pojavil glasbeno izšolan človek, ki bi bil voljan, pa tudi sposoben v celoti obnoviti vsaj pevski zbor.

Šele pojava novomeškega okteta je opozorila meščane, da je morda zdaj prišel mož, ki bi mogel obniti vsaj zbor, če že ne tudi glasbene šole. Še ni minilo leto dni, odkar se je začela po mestu širiti govorica o fantih, ki tako lepo zapojejo, in o grmskem gospodu perfektu, ki jih vodi; bolj in bolj je zajemala interes široke publike, želeče kaj več vedeti o tej pevski skupini in o kdaj tudi slišati; tedaj me je prof. Germ, predsednik Glasbene matice, v imenu odbora povabil, da bi prevzel vodstvo tega zbora. Takrat nisem bil še pripravljen lotiti se posla, ki se mi je zdel zelo težak in odgovoren; premalo sem še poznal razmere v mestu, na drugi strani nisem bil voljan zapustiti svojih fantov v oktetu, ki smo si med tem postali dobri prijatelji, a voditi obe skupini bi bilo preveč naporno pa tudi ne modro. Odločitev sem odložil, in je minilo še skoraj eno leto, preden sem se obvezal pod gotovimi pogoji prevzeti.

Od tu naprej je vse moje delovanje pri zboru Glasbene matice podrobno opisano v že omenjeni knjigi "Klasje iz viharja". Slika mojih uspehov in težav je tako popolno prikazana, da nimam kaj dodati, moral bi kvečjemu vse ponoviti, a tega ne bom storil. V knjigi je vse leposlovno obdelano, tukaj bom pa vse le povrh poklatil, kolikor je potrebno z namenom, da bi ta spis vseboval res vse moje zbrane. Kogar bi zanimala interesantne podrobnosti, jih lahko najde v omenjeni knjigi. Je pa bila Glasbena matica najbolj reprezentant in največji zbor, ki sem ga kdaj imel v rokah; z njim sem dosegel v Novem mestu višje glasbeno-umetniške zmogljivosti z glasbeno akademijo v spomin tam umrlemu skladatelju in velikemu glasbenemu umetniku Antonu Foersterju.

Predem sem prevzel umetniško vodstvo zbora in se obvezal imeti z njim redne pevске vaje in ga pripravljati za koncertne nastope, sem dal odboru vedeti, da sem pripravljen zbor voditi brez vsake odškodnine ali plače, in bom to delo opravljal kot svoj prispevek h kulturnemu dvigu Novega mesta. Istčasno sem stavil dva pogoja, o katerih naj zbor razmislija in ju sprejme. Če bi jih odklonil, ponudnega mesta ne bom sprejel.

Prvi pogoj: zagotovilo od strani zbora, da bom suveren voditelj te pevске skupine v umetniškem pogledu, da bom sam izbiral in predlagal program nastopov in se mi nihče v to ne bo vtikal; drugi pogoj: zbor se obveže, da bo izven političnih struj in povsem neodvisen od raznih svetovnonazorskih tokov in organizacij, le meni podrejen in poslušan. Izkazalo se je, da sta bila oba pogoja za novomeško purgarsko mentaliteto dokaj trda in se je med odborom in menoj razvila živahna debata. Toda popustil nisem, le toliko smo se domenili, da bo pri mojih predlogih o programu prireditve sodil oclal odbor, a za vsako morebitno spremembo bo potreben moj pristanek.

(Dalje prihodnjic)

Ne pozabite na Gallusovo ploščo "Lipa zelenela je"!

Zakonski predlogi Italijanske KP o zaščiti Slovencev

V začetku junija je priredila italijanska komunistična stranka v Trstu tiskovno konferenco, na kateri sta njen deželni tajnik Cuffaro in slovenska senatorka na komunistični listi Jelka Gherbez poročala o zakonskem predlogu za globalno zaščito Slovencev, ki ga je stranka pred kratkim vložila v senatu in ga bo kmalu tudi v poslanski zbornici. Besedilo predloga je nato objavil tudi tržaški slovenski dnevnik v svoji nedeljski izdaji.

Vsebinska zakonskega predloga je razmeroma sprejemljiva, razen v členih, ki se nanašajo na slovensko šolstvo. V njih ni namreč v nobenem primeru predviden samostojen slovenski šolski okraj, pač pa se govori le o deželnem svetu za slovensko šolo, čigar mnenja naj bi bila obvezujoča za vprašanja šole, v pristojnosti deželne uprave.

Toda zakaj se PCI tako krčevito upira ustanovitvi slovenskega šolskega okraja, ki bi edini zagotovil enakopravnost slovenskih šol z italijanskimi? Ali zato, da ne bi odvrnila od sebe nacionalističnega dela svojih privržencev, če bi pristala na takšno enakopravnost med slovenskimi in italijanskimi šolami?

Drugo poglavje je čas, v katerem bi bil tak zakon sprejet. Bil naj bi predvsem prispevek za izdelavo dokančnega globalnega zakona o slovenski narodni skupnosti, za katerega je že bila imenovana posebna vladna komisija. To je prav, toda moti dejstvo, da so komunisti predložili v obeh zbornicah zakonski predlog o zaščiti slovenske narodne skupnosti že pred osmimi leti in da doslej še ni prišel v obravnavo. Kako to, da stranka za to v vseh teh letih ni poskrbela? Zakaj pa je sploh takrat vložila? Samo iz propagandnih razlogov?

In končno, koliko bodo vredni tudi vsi globalni zakoni, četudi enkrat sprejeti, če pa bo vsa slovenska zemlja že večina razlašena in bo naša skupnost v deželi brez lastnega življenjskega prostora? Spomnimo samo na zadržanje partije do razlastitve po slovenskih občinah okrog Trsta, zadnji primer je občina Devin-Nabrežina! Spomnimo na dosledno odklonljivo stališče italijanskih strank do slovenskih zahtev prav sedaj po Osimskih sporazumih, ki naj bi prinesli v deželo duha sodelovanja in razumevanja.

In prav pred zadnjimi volitvami nova bomba presenečenja PCI za Slovence, poseben zakonski predlog, na katerega je stranka pomislila prav sedaj v celih osmih letih, odkar je vložila svojo prvo inačico!

Umrli je velik prijatelj primorskih Slovencev

Lansko jesen je bil p. Janez Jauh zadnjič v Gorici. Zdel se je še bolj dober in suh. Toda takra je bila stara; hiter, skoro stvoren, kratak v besedah, živahen v predlogih. Saj nikoli ni prišel zgolj na obisk, temveč zmeraj tudi po kakih opravkih. Posebno mu je ležalo čiščenje Jezusovega Srca. Pa tudi drugo. Ob slovesu je položil: "Star sem in bolehen; najbrž se ne vidimo več." A nismo vzeli zares njegove besede, saj je že tolikokrat prej slšno napovedoval. To pot so se njegove besede uresničile; ni več se na tem svetu ne bomo videli, ker je odpotoval v večnost.

Pokojni p. Jauh je bil po rodu Gorenjec, saj se je leta 1950 rodil

v Kokrici pri Kranju. Vstopil je k jezuitom in postal mašnik v Innsbrucku leta 1936. Vrnil se je v domovino in bil v službi na štajerskem. Ob nemški zasedbi Štajerske se je umaknil in prišel v Gorico k jezuitom. Po dolgih letih je bil prvi slovenski jezuit v Gorici in žal tudi zadnji. V Gorici smo namreč potrebovali kakega patra zlasti za spovedovanje.

P. Jauh se je posrečeno vključil v naše tedanje goriško dogajanje, ki je bilo polno nepredvidenosti. Skupaj z msgr. Mirkom Brumatom in številnimi drugimi osebami se je povezal v akciji za pomoč internirancem v Zdravščini in Gonarsu. Osebe iz tistega časa se ga spominjajo, kako je obložen s škatlami, paketi in drugim prihajal med internirance in delil, delil, dokler je bilo kaj.

Poleg tega dela je kmalu začel širiti čiščenje Srca Jezusovega in zbirati mladino v krožkih. Njegovo pobudo so se začeli tiskati listki z mesečnimi nameni, kot se tiskajo še danes. Obnovili smo Apostolstvo mož in fantov pri Sv. Ivanu. Razgovarjali smo se o duhovni obnovi našega ljudstva po vojni in skušali že takrat postaviti kakše temelje zlasti med mladino. Pater je računal, da ostane v Gorici, ki se mu je zelo priljubila, posebno še ker je bil šliškega zdravja. Še mlad je namreč obolel na pljučih, prestal operacijo in ohranil samo en del pljuč. Zato mu je goriško podnebje še bolj prijalo.

Toda takratni načrti so se le malokomu uresničili, tudi patru Jauhju se niso. V maju 1945 se je znova zatekel v sanatorij v Gorici zaradi bolezn. Vendar so ga tedanje jugoslovanske oblasti iskale, češ da je imel neke zveze z domobranci. Našli so ga, aretirali in zaprli. S številnimi drugimi Goričani je bil zaprt v Ajdovščini, Idriji in nazadnje obsojen na devet let ječe. Prestal je vseh devet let, ker ni hotel pristati na noben pogoj. Sam je to večkrat potrdil. Zaradi svojega zdravja pa ni mogel zidati kot številni drugi obsojenci takrat, tudi ni mogel na kako drugo ročno delo, zato so ga uporabili v pisarni. Ker je znal jezike, je tedaj prav prišel za razna prevajanja. Poleg tega je veliko časa prebil tudi v jetniški bolnišnici. Njegovi sojetniki so se pozneje večkrat radi pošalili: "Pater Jauh si je znal pomagati, je pač jezuit."

Ko je bil izpuščen, je odšel v Maribor. Zaradi zdravja ni zmogel kakega težjega dušnopastirskega dela, zato se je posvetil pisanju. Urejeval je notranjo jezuitsko revijo "Jezuit" ter revijo za duhovno življenje "Duhovnost". Kot nabožen in asketski pisatelj se je v današnjih zmedenih časih verskega iskanja držal zmerne linije priznanih katoliških nabožnih teologov in nauka Cerkve. Njegova "Duhovnost" je zato bila solidna revija za krščansko askezo. Mlajši seveda niso bili z revijo zadovoljni. Zaradi njih kritike in tudi zaradi zdravja je revijo ustavil in v Ljubljani so namesto nje začeli izdajati "Versko okolje", ki izhaja že drugo leto. Pater sam je svoje že opešane moči posvetil zgodovini slovenskih jezuitov, širjenju čiščenja Srca Jezusovega in pisanju priložnostnih član- kov, kakor že prej. Saj je za "Leto svetnikov" napisal več člankov posebno o jezuitskih svetnikih. Sodeloval je tudi pri SPBL.

Njegova gorenjska trmasta narava se je uspešno upirala bole-

nim in preizkušnjam življenja, na koncu je pa klonila pred zadnjim božjim klicem. P. Janez Jauh je dejal: "Tukaj sem, Gospod!" in odpotoval. To pot brez aktovke in kovčka.

Primorci smo v p. Jauhju izgubili iskrenega prijatelja. Naj mu Srce Jezusovo obilo povrne.

K.H.

Uspel "Naš praznik" v Nabrežini

Slovenska skupnost je letos izbrala Nabrežino za svoj prvi veliki povoljni praznik. Lani je prav tu začela s takimi prazniki, ki so se pokazali nad vse uspeši. Letošnje praznovanje pa je z dobilo še vse večji pomen, saj je bil ta "Naš praznik" res prava navdušena podoba uspeha Slovenske skupnosti pri zadnjih deželnih, pokrajinskih in občinskih volitvah.

Vse to se je izkazalo v res množičnem obisku slovenskih ljudi s Tržaške in Goriške, ki so v soboto 8. julija in še zlasti v nedeljo 9. julija popolnoma napolnili prostor na igrišču Sokola v Nabrežini in s tem dokazali, da jim je vsem skupaj kandidat, aktivistom in volivcem — pri srcu naša slovenska stvar in ponovna navdušena potrditev samostojnega političnega nastopanja.

Študijski dnevi "Draga 78"

Študijski dnevi, ki jih prireja vsako leto Društvo slovenskih izobražencev v Trstu, bodo tudi letos v parku Finžgarjevega doma na Opčinah in sicer v soboto 2. in nedeljo 3. septembra. Letošnji študijski dnevi bodo že trinajsti in bodo obravnavali tri zanimive in aktualne teme.

Slovesno odprtje z nastopi javnih predstavnikov bo v soboto 2. septembra ob 17. uri. Po otvoritvi bo na sporedu prvo predavanje na temo "Ideologija in demokracija". Predavatelj bo razgrnil problematiko teh dveh kategorij — ideologije in demokracije —, ki bistveno pogojujeta moderni svet. S humanističnega zornega kota si bo zastavil vprašanje, ali se ti dve kategoriji dopolnjujeta ali pa se izključujeta. Predavanju bo sledila diskusija.

Naslednji dan, v nedeljo, bo ob 9. uri služba božja, ki jo bo opravil tržaški škof msgr. Lorenzo Belloni. Ob 10. uri pa bo na vrsti drugo predavanje z naslovom "Od poskusa totalnega uničenja do zarje novega krščanstva". Predavanje nam bo razgrnilo, kakšen je videti po šestdesetih letih ateizacijski podvig, ki ga je s pozicij totalitarne ideologije in prakse podvzela prva komunistična država v zgodovini. O tej temi se bo v svojem nastopu razgovoril strokovnjak, ki že leta sledi s kvalificirane evropskega opazovalca religioznemu dogajanju v Sovjetski zvezi.

V nedeljo popoldne ob 4. uri bo končno na sporedu še okrogla miza na temo "Ob dramatični tridesetletnici: Kominform in slovenstvo". Beseda bo tekla o resoluciji Kominforma leta 1948 in njenih posledicah za tukajnje slovenstvo. Kako je prišlo do dogodka, katerega posledice so bile vsekakor — mogoče bolj na psihološki kakor na politični ravni — katastrofalne? Ali je "kominformistično razpoloženje" v Trstu samo še zgodovina?

Taka bo v glavnih obrih letošnja Dragula. Predavatelji bodo predstavljali tisku in javnosti na predvečer, v petek 1. septembra ob 6. uri v Peterlinovi dvorani v Trstu, ul. Donizetti 3. V tisku je tudi bilten "Draga 78", ki bo te dni razposlan.

Pomembno delo o Slovenski Benečiji

V založbi Del Bianco v Vidmu je spet izšla pomembna knjiga o narodopisju, verskih in narodnih vprašanjih slovenskih beneških rojakov na območju nadiških dolin kot doktorsko delo beneškega duhovnika Angela Cracina, ki ga je opravil na papeškem vseučilišču v rimskem Lateranu. Knji-

ga nosi naslov "Gli slavi della Val Natisone - Religiosita e folklore ladino e slavo nell'Alto Friuli".

Delo ne ostaja samo na ravni akademskega obravnavanja vprašanj, ampak tudi kritično obdela probleme, posebno še s krščanskega stališča povsem nesprejemljivo zadržanje kurije v Vidmu pod škofoma Nogaro in Zaffontatom, pa tudi Rossijem, glede slovenskega bogoslužja v teh krajih. Poleg ganljivo lepih starih molitev je kratko in jedrnat podan tudi zgodovinski oris tega območja s poudarkom na slovenski izvirnosti ljudstva in domače kulture, ki kaže kljub precejšnjim furlanskim vplivom veliko bogastvo. Tega so se vedno zavedali številni domači in tuji raziskovalci.

Ob izidu tega dela moramo samo ugotoviti, da česa podobnega o Goriški oz. njenih predelih kot so Brda, Vipavska, območja Tolminskega, Bovškega, Idrije ali Krasa, pravzaprav nimamo, najsi bi tudi bilo napisano, če že ne v slovenskem, pa v italijanskem jeziku, kot je delo Angela Cracina.

Ob koncu gledališke sezone

Z ozirom na število predstav Stalnega slovenskega gledališča v Trstu in njegovih obiskovalcev so rezultati zadovoljivi, saj je bilo v celoti uprizorjenih 192 predstav, ki si jih je ogledalo 54.718 obiskovalcev. Gledališče je bilo s svojimi predstavami prisotno v vseh treh pokrajinah, kjer živi naša narodnostna skupnost, pri čemer je treba še zlasti poudariti pomembnost nastopa v Čedadu z "Bunkerjem" Alviera Negra v beneškem narečju in s predstavo "Veronike Deseniške" v Krmini. Gledališče je tudi v celoti izvedlo svoj program v novem Prešernovem gledališču v Boljuncu, ki predstavlja pomembno postojanko kulturnega življenja v dolinski občini. Predstave na Goriškem, zlasti še abonmajski program v gledališču Verdi, so pritegnile prek 9.000 obiskovalcev. Kar zadeva predstave v Kulturnem domu v Trstu, si jih je povprečno ogledalo nad 300 obiskovalcev na predstavo. Poleg predstav na področju italijanske države je gledališče uprizorilo tudi več svojih del v matični domovini.

Gledališče je bilo v pretekli sezoni deležno nekaterih pomembnih priznanj, tako v Sloveniji kakor tudi v širšem jugoslovanskem prostoru. Tako je gostovanje z Nušicevo "Oblasjto" v Srbiji vzbudilo izjemno zanimanje pri publiki in pri kritiki, ki je še zlasti poudarila visoko umetniško raven tržaškega ansambla. Predstava Frančka Rudolfa pa je bila na Borštnikovem srečanju v Mariboru proglašena za najboljšo. Največji uspeh pa je zabeležila "Veronika Deseniška", s katero je gledališče gostovalo tudi pri koroških Slovenceh v Celovcu, ki je dosegla 40 uprizoritev s 16.497 obiskovalci.

Na osnovi teh rezultatov je upravni svet izdelal načrt za prihodnjo sezono, katere začetek je predviden za 6. oktobra s svečano premiero drame Miroslava Krleža "Leda" v počastitev 85. letnice rojstva velikega hrvaškega dramatika.

Repertoar za sezono 1978-79 predvideva šest novih odskih postavitev, od katerih štiri v abonmajskem programu, eno v okviru programa za ljudski cder in eno mladinsko delo. Abonmajski program to seveda izpolnjujejo z gostovanji iz Jugoslavije. Poleg "Lede" bo v abonmaju še velika predstava B. Brechta "Mati Korajza in njeni sinovi", satirčna komedija Mihaila Bulgakova "Ivan Vasiljevič" in ljudska komedija C. Goldonija "Nerog" (Sior Toderò Brentolan). Posebnost v repertoarju predstavlja gotovo uprizoritev drame v domačem narečju "Neurje" kontovskega rojaka Lojzeta Cijaka. Za otroke bo v novi odski postavitvi uprizorjeno delo Erika Vosa "Plešči osliček".

Prijatelj's Pharmacy

AID FOR AGED PRESCRIPTIONS
St. Clair Ave. & E. 68 St. 361-4113
IZDAJAMO TUDI ZDRAVILA ZA
RAČUN POMOČI DRŽAVE OHIO

MALI OGLASI

BRICK RANCH WICKLIFFE

43 ft. basement, 3 bedrooms, 22 ft. living room with W. B. F. Kitchen (17.8 ft.) with dishwasher, built in oven and range, disposal, glass patio doors. 2½ car attached garage plus 24x24 detached gable garage for trailer, camper, boat etc., etc. Like new, 14 years young, 100 ft. frontage, towering trees. Asking price mid \$80's.

A. M. PENNA REALTY

333 BABBITT RD.

261-2300

(108, 110, 111)

Sobo išče

Sobo in kuhinjo po možnosti zgoraj v okolici E. 185 St. ali Miller Avenue išče slovenska upokojenka. Kličite tel. 881-9296.

Pohištvo naprodaj

Raztegljiva jedilna miza iz trdega lesa (45"x72") in 10 tapetiranih stolov, mizica za dnevno sobo, umetno božično drevo 6 čv., zeleno, leseni okvir za dvojno posteljo. Vse v dobrem stanju. Za pojasnila kličite 692-0853.

—(108)

Priporočajte Ameriško Domovino, edini neodvisni in najstarejši slovenski dnevnik na svetu, svojim rojakom in rojakinjam!

Repairs of All Kind

Interior and Exterior. — Call ROC DUSHAJ at 881-0683 after 5 p.m. I talk Croatian and Slovenian.

(104-111)

For Rent

3 Clean rooms, newly painted for 1 clean sober adult. Inquire at 1176 E. 61 St. Apt. #3.

(108)

Naprodaj

Dve hiši, 5 stanovanj, 3 garaže, vse ograjeno. Vsako stanovanje ma svojo klet. V okolici E. 45 St. med St. Clair in Superior Avenue. Kličite tel. 692-2313 po 5. popoldne.

—(105-109)

Stiri opremljena stanovanja na Nottingham blizu Freewayja na velikem zemljišču z obilnim prostorom za parkiranje. Neomejene možnosti za pravo osebo. Kličite za več podrobnosti.

Richmond Heights

Ljubki zidan bungalov z 2 spalnicama, možnost razširitve zgoraj, pokrit prehod v priključeno garažo, veliko zemljišče. Nobe-na stvarna ponudba ne bo odklonjena.

UPSON REALTY CO.

UMLA

499 E. 260 St. 731-1070
Odprto od 9. do 9.

(105-108)

For Rent

3 compact unfurnished rooms and bath, to a mature individual. On E. 71 st. off St. Clair. Garage available. Call 361-0989 after 4 p.m.

(103-108)

HOUSE FOR SALE

Euclid, Indian Hills, spacious 2 bedroom ranch, eat-in kitchen, dining room with french doors to patio, 22 ft. living room, rec. room with wet bar, large shaded lot. By owner. \$59,900.

Call 436-9683

(106-110)

Help Wanted

Help Wanted

Young and strong man for Warehouse and Truck Work. Full time.

Ohio Furniture

6321 St. Clair Ave.

(106-109)

20% ANZLOVAR'S

ZNIZANE CENE VSEJ ZALOGI

6214 St. Clair Ave.

Tel. 361-8042

BREZ DOMA

Hektor Malot

Rudnik, v katerem sta delala Aleksej in njegov stric, je imel tri rove. Prvi se je imenoval rov sv. Julija, drugi sv. Alfonza in tretji sv. Pankracija. V premogovnikih je navajala, da dajejo posameznim rovom imena svetnikov. Izberejo navadno ime svetnika, ki se praznuje na dan, ko je bil rov odprt. Na ta način ime ne označuje samo posameznih rogov, ampak tudi dan, ko je vsak izmed njih bil odprt. Ti trije rovi ne služijo zato, da bi po njih prihajali in odhajali rudarji na delo. Ti prihajajo in odhajajo po drugem stranskem rovu, ki se začneja poleg shrambe za svetilke in ki se končuje v prvem nadstropju rudnika in je tukaj v zvezi z vsemi deli rudnika. Na ta način so se omejevale nesreče, ki se tolikokrat dogajajo v rudnikih, če se utrga kaka vrh in padejo ljudje v globino dve sto ali tri sto metrov. Obenem pa se na ta način prepreči, da bi delavci prehitro prešli iz globinskega ozračja, ki je toplo in vedno enako, na zunanje spremenljivo ozračje. Ta spre-

memba je marsikateremu rudarju prinesla bolezen in celo smrt. Ko sem izvedel, da bo Aleksej prišel po tem rovu, sem se ustavil z Matijem in Kapijem blizu njega. Nekaj minut pred šestimi sem v globini zagledal majhne svetle točke, ki so trepetale in polagoma postajale večje. Bili so rudarji, ki so se po končanem delu vračali s svetilko v roki iz rudnika.

Hodili so počasi, s težkim korakom, kakor da bi jih bolela kolena. Pozneje, ko sem sam šel prav na dno rudnika, sem spoznal, zakaj so se jim šibila kolena. Njihovi obrazi so bili črni kakor obraz dimnikarja. Njihova obleka in klobuk pa sta bila pokrita s premogovim prahom. Ko so šli mimo shrambe za svetilke, je vsak izmed njih vstopil in obesil svojo svetilko na žebelj. Čeprav sem tako pozorno gledal, nisem mogel najti med njimi Alekseja. Če bi se mi ne bil vrgel okrog vratu, bi ga gotovo ne bil spoznal, tako se je spremenil. (Dalje prihodnjik)

Treasurer: — Jennie Stetz
Chief Auditor — Mary Butara
Auditor — Frank Aubel
Auditor — Emma Trentel
Meetings are held every 2nd Wednesday of the month at S N Home on St. Clair Ave., at 7:30 p.m. (Before the meeting premiums payable from 6:00 to 7:30 p.m.) Life insurance — All plans available for the entire family from birth to age 60. Indemnity Benefits — Indemnity — sick and operation benefits available to all adult members. Ask secretary for membership application. Enroll your friends in an insurance plan that offers you more than a Bank Savings Account. No tax involvements at any time. Draw reserve if needed and still protect your policy "Value in full." The Western Slavonic Association was founded in 1903 "Solid as the Rockies" — 147% solvent as per State Insurance Actuary. Highest annual dividends paid to members yearly.

BARAGA COURT NO. 1317 CATHOLIC ORDER OF FORESTERS
Spiritual Director, Rev. A. Edward Pevec
Chief Ranger — Rudolph A. Masera
Vice Chief Ranger, John J. Hovevar
Past Chief Ranger, Fred Sternisa
Recording Secretary, Alphonse A. Germ
Financial Secretary, Anthony J. Urbas - 1226 Norwood Road - 881-1031
Treasurer, Rudolph V. Germ
Trustees — Stanley Bencin, Frank J. Kolenc, Joseph V. Hovevar
Youth Director, Angelo Vogrig
Visitor of Sick, Joseph C. Saver
Program Director — Albert R. Giambetto
Senior Conductor — Joseph C. Saver
Junior Conductor — Gregory P. Hribar
Senior Sentinel — Charles F. Kikel
Junior Sentinel, Elmer L. Perme
Field Representative, Frank J. Prijatelj - 845-4440
Meetings held third Friday of each month, Social Room, St. Vitus Auditorium, 8:00 p.m.

ST. MARY'S COURT # 1640 CATHOLIC ORDER OF FORESTERS
Spiritual Director Rev. Victor Tomec
Chief Ranger, Henry Skarbez
Recording Sec. Joseph Sterle
Financial Secretary, John Spilar, 715 E. 159 St., 681-2119
Treasurer Louis Somrak
Youth Director, Louis Jeseck
Trustees: Virginia Trepal, Frank Kocin Jr., Wm. Kozak.
Past Chief Ranger: John Osredkar
Conductors: Bastian Trampus and Frank Mlinar
Field Representative, Frank J. Prijatelj, 845-4440
Meetings held every third Sunday in St. Mary's Study Club Room.

DAWN CHORAL GROUP
Slovenian Women's Union — 1978
President and Librarian: Pauline Krall
Vice President, Jean Jansa
Secretary-Treasurer Antoinette Zabukovec, 215 E. 323 St., Willowick, Ohio 44094, Phone: 943-1546
Reporter: Fran Nemanich
Auditors: Carolyn Budan and Ann Tercek
Director: Mr. Frank Zupan
Rehearsals every Monday evening at 7:30 p.m. in Recher Hall, Euclid, Ohio

SLOVENE HOME FOR THE AGED
18621 Neff Rd.
Cleveland, Ohio 44110
1977-1978
Executive Committee
John Cech, President
Rudolph Kozan, V. President
Alma Lazar, Treasurer
Josephine Hirter, Rec. Sec'y
Joseph Petric, Corresp. Sec'y

Auditing Committee
Joe Gabrowshek, Chmn.
Marie Shaver, Albin Lipold, Ronald Zele, Ray Perme
Finance Committee
Frank Kosich, Ronald Zele, Albin Lipold, Alma Lazar, Josephine Hirter, James Richlak, Consultant, Louis Drasler
Admissions Committee
Marie Shaver, Chmn., Josephine Hirter, Pauline Burja
House Committee
Joe Gabrowshek, Chmn., James Kozel, Albert Pestotnik, Joseph Petris Jr.
Personnel Committee
Albin Lipold, Chmn., Jean Krizman, Louis Drasler, Pauline Burja
Fund Raising Committee
Mike Telich, Hon. Chmn., Jim Kozel, Chmn., Jean Krizman, Cecilia Wolf, Louis Drasler, Josephine

Hirter, Albert Pestotnik
Membership Committee
Alma Lazar, Chmn., Josephine Hirter, Jean Krizman, Vida Shiffer
Publicity Committee
Cecilia Wolf, Chmn., Joseph Petric Jr.

Auxiliary Liason
Chmn. Jean Krizman
Prof. Prat. Comm.
Rudolph Kozan, Chmn., Marie Shaver, Fred Krizman
Bldg. & Plan. Committee
Frank Kosich, Chmn., Fred Krizman
The Slovene Home for the Aged is a non-profit organization accredited by the national Joint Commission on Accreditation of Hospitals as a long term facility dedicated to the principles and standards of excellence for care and service rendered to patients and residents.

Your donations make it possible for our aged and disabled to spend their remaining years in quiet dignity. For all information call: (area code 216) 486-0268.

EUCLID VETERANS CLUB
1977 Officers
President, Joseph DeLost Jr.; Vice-Pres. Jacob Chesnic; Secretary Chuck Kupetz; Treasurer, Frank Balash; Service Officer, John Feko; Sgt.-at-Arms, Joe Jagodnik; Judge Advocate, Lou Svetlic; Historian, John Cerbin; Trustees: Bill Dornbush, Jeff Morris, Fred Nevar, Steve Antolin, Jake Chesnic, Bill Nicholson, Ed Glicker, Bob Baughman, and Adolph Gulich.
Meets 1st and 3rd Monday of the month at Euclid Vets Club.

ST. CLAIR RIFLE AND HUNTING CLUB
President — Renato Cromaz
Vice President — Frank Cendol
Financial Sec'y. — Dick Beck
Recording Sec'y. — Edward Pecnik
Keeper of Arms — Aloiz Pugel
Auditors — Frank Beck - Chairman — Rudy Boltazur - 1st Auditor, Tony Urh - 2nd Auditor
Trustees — Frank Zorman - Chairman; Renato Cromaz - 1st Trustee; Elio Erzetec - 2nd Trustee; Frank Beck - 3rd Trustee; and John Truden - 4th Trustee

PROGRESSIVE SLOVENIAN WOMEN CIRCLE #2
President: Cecilia Subel
1st Vice-pres.: Neva Patterson
2nd Vice-pres.: Rose Znidarsic
Secretary: Margaret Kaus
Treasurer: Mary Zakrajsek
Rec. Sec'y.: Josephine Zakrajsek
Auditors: Anna Filipic, Mary Ladiha, and Frances Tavzel
Sunshine Chairman: Cecilia Subel
Kitchen Committee: Frances Tavzel
Meetings are the 3rd Wednesday in the month at 1 p.m., Slovenian National Home, St. Clair Ave.

PLANINA SINGING SOCIETY
President Al Glavic
Vice President Louis Fink
Financial Sec. — Emma Urbancic
Corresp. Sec. — Olga Ponikvar
Rehearsals — Weekly on Mondays at 8 p.m.

RAZPRODAJA SE ZAČNE DANES

IN TRAJA DO SOBOTE
12. AVGUSTA

MI DAJEMO IN ZAMENJAVAMO
EAGLE ZNAMKE

V BLAG SPOMIN

Ob enajsti obletnici, odkar je v Gospodu preminul naš ljubi oče in stari oče

JOHN KAISER
ki je umrl 29. marca 1967

Ob trindvajseti obletnici, od kar je v Gospodu preminula naša mama in stara mama
JOSEPHINE KAISER
ki je umrla 31. julija 1955

V miru božjem zdaj počivata oba draga, nepozabna nam, v nebesih rajsko srečo uživata do svidenja na vekomaj.

Počijta od hudih, težkih let, preblagi naši srci; ko zadnje trombe zadone, veseli snidemo se spet.

Zaluzjoči družini:
Kaiser in Samsa

Cleveland, Wickliffe, Ohio, 31. julija, 1978.

KOLEDAR društvenih prireditev

AVGUST

6. — Slovenska šola pri Sv. Vidu priredi piknik na Slovenski pristavi.
6. — Federacija Ohio KSKJ društva priredi Ohio KSKJ Dan s piknikom na farmi Sv. Jožefa, White Road, Willoughby Hills.
6. — Federacija Illinoiskih KSKJ društev priredi Illinoiski KSKJ Dan s piknikom na romarskih prostorih v Lemontu, Illinois.
19. in 20. — Slovenski športni klub priredi tekmovanje v tenisu na Slovenski pristavi. (Prvi del).

20. — Jugoslovansko društvo v Daytonu, Ohio, priredi letni piknik v prostorih Eintracht kluba s kosilom in plesom.
20. — Slovensko kulturno društvo Triglav, Milwaukee, Wis. priredi športni dan v parku. Ob 11. dop. maša, nato kosilo, športne tekme in ples.

20. — Fara Marije Vnebovzete, obhaja svoje ŽEGNANJE od 3. popoldne do 9. zvečer v Društveni dvorani (v stari cerkvi) na Holmes Avenue.
26. in 27. — Slovenski športni klub priredi tekmovanje v tenisu na Slovenski pristavi. (Konec).

SEPTEMBER

9. — Pod pokroviteljstvom slovenskih šol Marije Vnebovzete in Sv. Vida bo dram. društvo Lilijska ponovilo igro "Svoje glavlček".
17. — Vinska trgatev na Slovenski pristavi.
17. — Oltarno društvo fare sv. Vida priredi obed v farni dvorani pri Sv. Vidu od 11. dopoldne do 2. popoldne.
23. — Žetvena večerja s plesom v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Road.
24. — Društvo SPB Cleveland priredi romanje v Frank, Ohio.

OKTOBER

1. — Praznovanje 25-letnice, od-

kar je slovenska šola Sv. Vida postala farna ustanova.

1. — Slovensko kulturno društvo Triglav, Milwaukee, Wis. priredi Vinsko trgatev v parku s kosilom in plesom. (Maše ta dan v Parku ne bo.)
7. — Klub newburških upokojencev priredi večerjo s plesom v Slovenskem narodnem domu na E. 80 cesti.
7. — Pevski zbor "Fantje na vasi" poda koncert v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Avenue. Začetek ob 7. zvečer. Po koncertu domača zabava s plesom. Igral bo Alpski sekstet.

14. — Društvo SPB Cleveland priredi družabni večer v avditoriju pri Sv. Vidu.
15. — Občni zbor staršev Slovenske šole pri Sv. Vidu.
21. — DSPB Tabor — Cleveland priredi svoj jesenski družabni večer v Slovenskem domu na Holmes Avenue. Igrajo Veseli Slovenci.
22. — Podružnica SZZ št. 25 bo obhajala 50-letnico obstoja v avditoriju sv. Vida.
22. — Občni zbor Slovenske pristave.

NOVEMBER
4. — Štajerski klub priredi MARTINOVANJE v farni dvorani pri Sv. Vidu. Igrajo "Veseli Slovenci".
5. — Roditeljski sestanek staršev učencev Slovenske šole pri Sv. Vidu.
11. — Belokranjski klub priredi vsakoletno martinovanje v veliki dvorani Slovenskega narodnega doma na St. Clair Avenue. Igrajo Veseli Slovenci.

12. — Slomškov krožek priredi vsakoletno Slomškovo kosilo v farnem avditoriju pri Sv. Vidu.
19. — Fara Marije Vnebovzete obhaja ZAHVALNI DAN od 3. popoldne do 9. zvečer v Društveni dvorani (stari cerkvi) na Holmes Avenue.

TONY KRISTAVNIK PAINTING AND DECORATING

Telephone: 944-8436

Poletje je tu! Najboljši čas za barvanje vaših hiš! Preglejte vaše domove in pokličite nas za brezplačen proračun. Smo strokovnjaki! Sanitas in papiranje. Nameščamo nove zlebove.

POLETNA RAZPRODAJA

MOŠKE ŽENSKÉ IN OTROŠKE OBUVE,

SANDAL IN TENIŠKIH ČEVLJEV

V MANDEL'S SHOE STORE

na 6125 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103

Gene nizke od \$1.87 navzgor.

Ne zamudite te priložnosti!

(Te sandale se većinom usnjene)

DECEMBER

3. — Slovenska šola pri Sv. Vidu priredi v farni dvorani MI-KLAVZEVANJE.
4. — Pevski zbor Slovan poda svoj jesenski koncert v SDD na Recher Avenue.
10. — Glasbena Matica priredi božični koncert v Slovenskem narodnem domu na St. Clair

Avenue.

FEBRUAR 1979

18. — Slovenska šola pri Sv. Vidu priredi svoje vsakoletno kosilo v farni dvorani pri Sv. Vidu.

MAREC

11. — Misijonska znamkarska akcija pripravi kosilo v avditoriju pri Sv. Vidu.